

ข้อที่ ๑ เทคนิคในการทำวิจัย

๑.๑ อันดับแรกเราต้องเลือกเรื่องที่ตนเองชอบ มีข้อมูล นำข้อมูลนี้มาปรับเปลี่ยน อันดับที่สอง เมื่อเรามีข้อมูลเราจะจัดเก็บข้อมูล อ่านงานวิจัยทบทวน ประมาณ ๕ ครั้ง หรือมากกว่า นั้น อันดับสามจัดเก็บข้อมูลแล้วก็จะมีการวิเคราะห์ที่ได้ว่าเราจะนำหลักการใดมาใช้ต่อ พอประยุกต์ใช้ ต่อได้อย่างไร เทียบเคียงงานวิจัยของ สกว. ของพวกรองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์เขาเขียนว่า วิธีการเขียนโครงวิจัยที่ผ่าน สกว. ไปนั้นเขาเขียนกันอย่างไร มองว่าเรามาจากศาสตร์ไหน เช่นเรามาจากพระพุทธศาสนาเราก็ต้องมองมองไปที่สังคมว่า เราจะเข้าไปดูงานนั้น ว่าเขามีองค์ความรู้อะไร มีการสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาอย่างไรวางกรอบไว้ในแต่ละบทๆเข้าหลักที่ว่า รวบรวมเรื่อง นั้นก่อน และมาเรียบเรียง ตามสารบัญ เหมือนวิทยานิพนธ์ อีกเทคนิค คือ การนำเอางานวิจัยมาคลี่ ออกเพื่อจะนำไปสู่การสร้างวัตถุประสงค์ว่าเราต้องการรู้เรื่องอะไร ก็ ประมาณ ๒-๓ ข้อ และคำนิยาม ศัพท์ ก็เอาสิ่งที่เราต้องการทราบในแต่ละข้อว่าเราต้องการอะไร นี่คือเทคนิคในด้านของตั้งหัวข้อ วัตถุประสงค์ นิยามความหมาย จากนั้นเราก็เอาคำวัตถุประสงค์ไปขยายในเรื่องวิธีการดำเนินการ วัตถุประสงค์ข้อแรกเราจะไปหาข้อมูลอะไรจากแหล่งอะไรตรงไหนบ้าง ไปลงรายละเอียดมา แล้ว แหล่งข้อมูลที่ว่านั่นมันใช่ได้ไหม เป็นปฐมภูมิ หรือทุติยภูมิ ทำทุก ๆ วัตถุประสงค์จากนั้นเราก็มา วิเคราะห์ข้อมูลให้ชัดเจนตามที่เรที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ นิยามไว้ว่าเราอยาก รู้เรื่องอะไรชัดเจนยิ่งขึ้น แล้วก็สรุปในแนวทางการดำเนินการวิจัย เมื่อทำชัดเจนอย่างนี้แล้วพอเราไปทำบทที่ ๒ บทที่ ๓ มัน ก็ง่ายแล้ว อันนี้คือเทคนิคการทำวิจัยอีกข้อหนึ่ง เทคนิคการทำวิจัยแบบภาคสนาม เราต้องไปตาม กลุ่มเป้าหมายที่เรากำหนด แล้วก็วิธีในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูล เทคนิคใน การทำวิจัยอีกข้อหนึ่งคืองานวิจัยต้องเริ่มจากจุดที่เราสงสัยหรือจุดที่เรามีปัญหาอยากจะทำ เพราะว่าการวิจัยเป็นงานที่สร้างขึ้นเพื่อตอบโจทย์ วิธีการเขียนก็ต้องเขียนจากสมองแต่ก่อนที่เราจะ เขียนเราก็ต้องอ่าน ๆ เยอะ ๆ เทคนิคในการเขียนคือพยายามเขียนจากความคิดแต่ความคิดนั้นต้อง มาจากการอ่านมาก ๆ วิเคราะห์มาก ๆ แล้วค่อยเขียนเราเรียนอีกเทคนิคสำหรับสาขาพุทธศาสนาก็ ต้องมีคัมภีร์จากคัมภีร์ ที่นี้คัมภีร์ต้องอ่านมาแล้วสรุป บางที่เป็นภาษาบาลี ภาษาไทย ดูทั้งบาลีทั้ง ภาษาไทยที่เขาแปลมาพอเราจะใช้ก็ดูว่าภาษาไทยที่เราควรจะใช้คืออะไร ไม่ต้องไปตามคัมภีร์หมด การเขียนก็แล้วแต่งาน ต้องศึกษาเชิงลึกในหัวข้อที่เราจะทำอันนี้ถือว่าเป็นเทคนิคที่สำคัญเลย

๑.๒ เทคนิคในการทำวิจัย ก็ต้องเขียนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เขียนให้มันแตกแยก ย่อยไปแล้วก็อาจจะมีการประเด็นที่แตกออกไป ควรเขียนปีต่อปีให้ทัน เพราะฉะนั้นข้อมูลที่จะเขียนควรมี ถึง 80 - 90% ก่อนที่จะขอทุน ไม่เช่นนั้นเขียนไม่ทัน ต้องวิเคราะห์ให้ตกผลึกจนเป็นความเข้าใจที่

แท้จริง เสร็จแล้วค่อยถ่ายทอดความคิดที่ตกผลึกนั้นออกมาเป็นภาษาของผู้วิจัยคือเทคนิคคือต้องทำความเข้าใจกับหลักฐานข้อมูลของตนแล้วพูดง่าย ๆ ถ่ายทอดความเข้าใจนั้นออกมาในหน้ากระดาษ ตรวจสอบข้อมูลอย่างรอบด้านในเรื่องนั้น ๆ อย่างถูกต้องที่สุดเท่าที่เรามีข้อมูลและสามารถที่จะตรวจสอบได้แล้วค่อยเขียน เราต้องศึกษางานวิจัยให้ละเอียดแล้วก็ตอบปัญหาให้มันตรงส่วน ต้องทราบเบื้องต้นว่าอะไรปัญหาที่เราจะแสวงหาคำตอบเราก็หาคำตอบไปตามนั้นแหละ แล้วก็มาดูว่าคำตอบที่เราให้มานั้นถูกต้องหรือไม่ตอบโจทย์ตอบสังคมได้เปล่าอีกเทคนิคในการเขียนงานวิจัยคือการเขียนงานทุกวันอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับเรื่องที่เราจะทำวิจัยเยอะ ๆ ปรึกษาผู้ที่มีความชำนาญในเรื่องที่เรากำลังทำวิจัย อีกเทคนิคหนึ่งคือเทคนิคที่เป็นในเชิงปฏิบัติการ ส่วนคือเราศึกษาค้นคว้าเราอ่านหนังสืออันไหนที่เราสามารถเอามาใส่ตรงนี้ไว้ผมก็จะมาร์คไว้หรือทำเครื่องหมายไว้เขียนไว้อันนี้ไปเพิ่มเติมในข้อมูลในบทที่เราต้องการในการทำงานวิจัย

๑.๓ เทคนิคการทำวิจัย ก็เริ่มจากการอ่าน ๆ หาประเด็น หาคำถามงานวิจัย หาประเด็นเริ่มจากการที่ว่า คล้าย ๆ กับเรา เหมือนกับเราจะลงทุนทำธุรกิจก็ต้องหาทำเล หาแหล่งที่ ๆ จะไปดูว่ามันจะขาดทุนหรือไม่ขาดทุนอย่างไร หา Location แล้วเมื่อได้มาก็ลงมือลุยทำ ตั้งเป็นเค้าโครงขึ้นมาเรียกว่าโครงร่างงานวิจัย ขั้นตอนต่อไปคือการลงมือเก็บข้อมูล ข้อมูลมันจะอยู่ที่สนามก็มี อยู่ในเอกสารก็มีถ้าทำเอกสารก็ต้องดูเอกสารต้นฉบับ Original เอกสารปฐมภูมิให้ได้มากที่สุด แล้วก็เก็บข้อมูลทำบัญชีไว้จะยังไม่ต้องวิเคราะห์ข้อมูลนี้เป็นเทคนิคส่วนตัว อย่างเช่นเรา Survey เบื้องต้นแล้วข้อมูลบทที่เราจะเขียนอะไร บทที่เราจะเขียนอะไร บทที่เราจะเขียนอะไร เหมือนกับเราวางแผนที่การเดินทาง การไปเที่ยว มาถึงบทนี้เราจะทำอย่างไร มาถึงบทนี้เราจะทำอย่างไร มันวางแผนไว้เสร็จแล้วมี mapping mymap เราก็ลุย เก็บข้อมูลจนครบทุกประเด็น เสร็จแล้วก็มานั่งวิเคราะห์ วิเคราะห์ก็จะง่ายแล้วเพราะเราใส่รหัสทำโค้ดข้อมูลที่เรารู้ตัวเราคนเดียวที่รู้แล้วก็เอาข้อมูลมาไล่เรียงกันดู มานั่งวิเคราะห์สังเคราะห์แล้วก็เขียนรายงานการวิจัยเป็นเล่มหนังสือเป็นเทคนิคส่วนตัวที่ทำให้เสียเวลาน้อย หาเพิ่มเก็บข้อมูลก็ต้องบอกที่มาด้วยมาจากเล่มไหนหน้าที่เท่าไร พ.ศ. เท่าไร แล้วก็ไปเขียนหาที่สงบปลีกวิเวกสักเดือนสองเดือนเขียนอย่างเดียวเลย อีกเทคนิคในการทำวิจัยคือความขยันหาข้อมูล ขยันหาที่ปรึกษา ขยันหาผู้เชี่ยวชาญและพยายามบอกตนเองเสมอว่าจะต้องทำวิจัยทุกวันเมื่อข้อมูลเราพร้อมแล้วเราอาจจะต้องใช้ความนิ่ง ใช้เวลาที่จะอยู่กับตัวเองอยู่กับหนังสือเพื่อรวบรวมข้อมูลนั้นทำให้เป็นรูปแบบของเราพอสมควรก็จะใช้เวลาในช่วงค่า ๆ ในการเขียนงานและจะค่อย ๆ เรียบเรียงทีละช่วงทีละตอนด้วยตัวเองตามที่เรากำลังต้องการ การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันมาช่วยเป็นตัวช่วยก็คือการเสิร์ชค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต พอเราได้ข้อมูลที่เราต้องการทางอินเทอร์เน็ตแล้วเราก็มาตรวจสอบ

โดยการหาหนังสือที่มีตำรับตำราอ้างอิงให้มันมีหลักฐานหนาแน่นยิ่งขึ้น อีกเทคนิคก็ถามเพื่อนที่อยู่ในสาขาวิชาเดียวกัน มันจะทำให้เกิดได้ความคิดกว้างขวางขึ้นอันนี้เป็นเทคนิคหนึ่ง ข้อแรกในการทำวิจัยเทคนิคส่วนตัวที่ใช้คือพัฒนาเทคนิคจากความรู้ที่เรามีความคุ้นเคยเรื่องอะไร แล้วก็พัฒนาเทคนิคตรงนี้ให้มันดีขึ้น เพราะว่าการทำงานหาเทคนิคใหม่ ๆ ถ้าเราไม่มีพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องนั้นมันเป็นเรื่องยาก มันอาจต้องใช้เวลานานนี่คือเทคนิค

๑.๔ เคล็ดลับเทคนิคในการทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จต้องเริ่มต้นด้วยการหาประเด็นหาโจทย์การทำวิจัยให้ดีที่สุดอันนี้คือเทคนิคการทำวิจัยที่พระอาจารย์ทำก็คือและคิดว่าคนอื่นก็ควรทำคือต้องรีวิวลำเนาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ตรวจย้อนไปในอดีตมาถึงปัจจุบันเรียกว่าก่อนที่จะเดินไปข้างหน้าให้เดินย้อนหลังไปสักนิดหนึ่ง หาข้อมูลจนได้ข้อมูลเพียงพอแล้วเราก็สามารถที่จะรู้แล้วว่าคนในอดีตที่เขาได้ทำอะไรกันบ้างอะไรคือสิ่งที่เขารู้กันแล้ว ความรู้ในเรื่องนั้น ๆ มันพัฒนามีอะไรเกิดขึ้นบ้างแล้วความรู้ที่คน ๆ นั้น ๆ ทำไว้แล้วเราสามารถที่จะเอาประเด็นหรือปัญหาอะไรที่จะมาต่อยอดต่อที่เขายังไม่ต่อและเราต้องการจะต่อหรือเขาต่อแล้วมันยังไม่ดีเราต้องการจะต่อให้มันดีนี่คือเทคนิคคือเดินถอยหลังเพื่อที่จะเดินไปข้างหน้าถ้าเราได้โจทย์แล้วเราก็สามารถเดินไปข้างหน้าได้ ถ้าเป็นวิจัยเกี่ยวกับภาคสนามเกี่ยวกับชุมชนก็จะลงพื้นที่ไปสัมภาษณ์สังเกตและดูบริบทภาพรวมของพื้นที่แล้วนำมาเขียนก็คือเขียนบ่อย ๆ ขยันทหาข้อมูล ขยันทวิเคราะห์ข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลในการเขียนงานอันนี้ในกรณีที่เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับสังคมต้องลงพื้นที่ ส่วนงานวิจัยแบบเอกสารก็เทคนิคในการทำก็คือ ค้นเอกสารบ่อย ๆ เอกสารที่จะค้นก็คือ พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และหนังสือต่าง ๆ ที่คณาจารย์ที่มีชื่อเสียงในวงการพระพุทธศาสนาได้เขียนไว้ก็จะอ่านค้นตีความ เรียบเรียงเขียน อีกเทคนิคในการทำวิจัยแบบใหม่ที่ได้จากการทำวิจัยก็คือการใช้วิธีวิเคราะห์แบบใช้ตารางโดยถ้าหากว่าเราไปสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายได้มาแล้ว เราก็มาทำเป็นตารางเป็นตารางรวมอย่างเช่นมันจะมีคำสัมภาษณ์แต่ละประเด็นเราก็มาตั้ง อย่างเช่นประเด็นที่ ๑ ถามถึงแนวคิดแบบนี้ อย่างเช่นเราไปสัมภาษณ์ ๑๕ คนใน ๑๕ คนเขาให้แนวคิดอะไรบ้างเราก็มาใส่ในตารางช่องที่ ๑ ทั้ง ๑๕ คน เลย เราก็จะได้แนวคิดทั้ง ๑๕ แนวคิดจากที่เราไปสัมภาษณ์ อย่างที่ ๒ ตารางที่ ๒ อย่างเช่นเราสัมภาษณ์ถึงวิธีการเรื่องของการพัฒนาชุมชนเราก็จะได้วิธีการพัฒนาถึง ๑๕ วิธีการในการไปสัมภาษณ์ ถึง ๑๕ คนแล้วที่นี้ประเด็นที่สามก็คือกิจกรรมการพัฒนาชุมชนเราไปสัมภาษณ์ ๑๕ คนเราก็จะได้อย่างน้อย ๑๕ กิจกรรม เราเอามาใส่ตารางเอาไว้เพื่อที่จะมาแยกอีกทีเราก็จะเห็นว่า ๑๕ คนที่ให้สัมภาษณ์ของกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนนี้มันมีอะไรบางคนไหนสัมภาษณ์เหมือนกันต่างกันหรือคนไหนที่มีความคิดหรือ ไอเดีย อะไรใหม่ ๆ แล้วก็ผลตารางสุดท้ายก็คือผลที่ได้รับจากการพัฒนา

ชุมชน ๑๕ คน จากคนที่ให้เราสัมภาษณ์เหมือนกันหรือต่างกันแบบนี้ เราก็สามารถไปวิเคราะห์ นอกจากวิเคราะห์แล้วเราสามารถที่จะเอาคำสัมภาษณ์ทั้งหมดมาสังเคราะห์โดยที่เราจะไปดูแต่ทฤษฎี ในบทหรือแนวคิด หลักธรรมในบทที่สองบทที่สามเราทำต่อจากนั้นเราก็สามารถที่จะสรุปจากการ สัมภาษณ์ ง่ายขึ้น งานวิจัยก็เป็นเรื่องยากดังนั้นต้องทำจากสิ่งที่เรามีความรู้เช่น ศึกษา พระพุทธศาสนาก็อาจจะตั้งโครงสร้างจากกรอบของพระพุทธศาสนา อย่างเช่น พุทธศาสนาเพื่อสังคม การประยุกต์พระพุทธศาสนาเพื่อการแก้ปัญหาทางสังคม เทคนิคการตั้งชื่อก็ต้องตั้งชื่อให้มัน ครอบคลุมแต่อย่าไม่ใช่ชื่อเป็นสองเรื่องสามเรื่องในเรื่องเดียวกัน ตั้งชื่อแล้วก็ต้องตั้งวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ใช้เอาเป็นชื่อก็ข้อหนึ่งนอกนั้นก็ให้มันส่งกัน ถ้าตั้งชื่อตั้งวัตถุประสงค์ได้ก็เริ่มรวบรวม เอกสารงานวิจัยเลือกจัดลำดับให้มันถูกกับวิธีการดำเนินการวิจัยต่อไป

๑.๕ เทคนิคในการทำวิจัยหนึ่งต้องหาโจทย์ที่มันเป็นจุดเริ่มต้นถ้างานวิจัยไม่มีโจทย์ไม่มี คำถามงานวิจัยก็ไม่สามารถที่จะเดินต่อไปได้ เพราะฉะนั้นงานวิจัยทุกเรื่อง ไม่ว่าจะ เป็นสาขาอะไรก็ตาม ต้องเริ่มต้นด้วยโจทย์หรือคำถามที่จะหาคำตอบ เพราะฉะนั้นเมื่อได้โจทย์แล้วก็ต้องไปวางแผน ออกแบบเขาเรียกว่าเขียนโครงร่าง เขียนแผนเพื่อจะทำการวิจัยเมื่อเขียนแผนเสร็จแล้วก็ไปลงมือทำ ก็ คือการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ตอบโจทย์เมื่อตอบโจทย์ได้แล้ว ตอบโจทย์อย่างมีเหตุผล มี ความน่าเชื่อถือหลักฐานแน่นหนาแน่นคงเพราะฉะนั้นก็ถือว่าทำให้งานวิจัยประสบความสำเร็จแล้ว มี คำตอบ สรุปง่าย ๆ เทคนิคการทำวิจัยก็คือเริ่มต้นด้วยคำถามจบลงด้วยคำตอบท่ามกลางว่าด้วย หลักฐานข้อมูล อีกเทคนิคคือการนำปัญหาและวัตถุประสงค์วิจัยมาคล้อยออกเราจะค้นหาข้อมูลตรงไหน ที่มันตรงกับสิ่งที่ได้ทำวิจัย เทคนิคในการค้นข้อมูลตรงนี้ก็ในเรื่องของทางเทคโนโลยีก็ใช้ พระไตรปิฎกที่มันเป็นฉบับฮาร์ดแวร์คือสืบค้นก่อนเพื่อให้เกิดความคล่องตัวไวมากขึ้นแล้วก็สืบค้นมาก็ได้ ข้อมูลตรงนี้ว่าข้อมูลนี้อยู่ตรงไหนข้อคำถามนี้อยู่ตรงไหนตามฮาร์ดแวร์แล้วเราก็ไปเปิดตามเล่มจริงซึ่งก็จะ ได้ไว แล้วก็จะมีไฟล์เวิร์ดในพระไตรปิฎกอรรถกถาฎีกานี้ มีพร้อมอยู่ในมือแล้วเราก็ไปคัดลอกส่วนนั้น มาแล้วก็อ้างอิงตามข้อมูลที่เป็นแหล่งปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และเทคนิคอันหนึ่ง การเขียนที่จะคล่องตัว หรือไม่มีความลึกลับหรือตอบโจทย์การวิจัยได้ก็ต้องอาศัยกับการอ่านมากแล้วก็ไปศึกษาค้นคว้ามา เราสามารถที่จะมีเทคนิคในการเขียนปรับข้อความเขียนตอบโจทย์ได้ชัดเจนและมีการใช้ภาษาที่มัน เป็นวิชาการมากขึ้น อันนี้เป็นเทคนิค ถ้าจะมองหลักๆ ก็คือ เทคนิคในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เข้าถึง แหล่งปฐมภูมิและเทคนิคในการเขียนให้เป็นเชิงทางวิชาการมากขึ้น ศึกษาค้นคว้าอ่านมาก การมอง ศาสตร์สมัยใหม่ก็จะ หาวิธีโยงศาสตร์สมัยใหม่เข้ากับพุทธมาหรือทำบางส่วนเพื่อตามเรื่องที่เราสนใจ

ถ้าทำเรื่องที่เราสนใจเราก็จะมีแรงกระตุ้นมีแรงจูงใจที่จะทำงานชิ้นนั้น ๆ สำเร็จตามเป้าหมายได้อัน นี้ก็จะเป็นเทคนิค

ข้อที่ ๒ การพัฒนางานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ

๒.๑ การพัฒนาคงต้องใช้วิธีอ่านหนังสือที่เกี่ยวข้องให้เยอะ พัฒนาให้ตอบโจทย์ อ่านหนังสือที่เกี่ยวข้องให้มากอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับงานวิจัยให้มากขึ้น เขียนให้มันกระฉับ ตอบประเด็นปัญหาให้ชัด การฟังจากผู้ทรงคุณวุฒิบ่อย ๆ เขาเป็นผู้มีความรู้กว้างขวาง ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ ชี้แนะให้เกิดการพัฒนาให้เกิดคุณภาพ การพัฒนางานวิจัยให้มีประสิทธิภาพนั้น หลังจากที่เรำทำเสร็จ แล้ว เราก็สรุปหรือไปเขียนเพื่อทำการเผยแพร่งานวิจัยให้ผู้อื่นได้รับรู้ว่างานวิจัยที่เราดำเนินการเสร็จ เรียบร้อย มันมีสิ่งที่น่าสนใจซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่น่าสนใจน่าศึกษาสามารถใช้พัฒนาในการเรียนการสอนในการดำเนินชีวิตได้ โดยการนำไปประยุกต์ใช้ในการคิดอย่างมีเหตุผล เวลาเราอ่านคัมภีร์ เราก็จะได้เอาลักษณะการใช้เหตุผล มีความเป็นเหตุเป็นผลหรือคิดในเชิงตรรกะไปใช้ในการดำเนินชีวิตในวิถีการดำเนินชีวิต การเขียนงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ เราต้องดูว่างานวิจัยนั้นมีคนทำหรือยัง ถ้ามี มันซ้ำซ้อนกับเขาไหมหรือเปล่า ต้องหามุมมองใหม่ ๆ ประเด็นใหม่ ๆ เราต้องดูปัญหาสถานการณ์ ปัจจุบันด้วยเทียบเคียงปัญหาหรือวิกฤตการณ์ อะไรต่าง ๆ ที่มันเกิดขึ้นในสังคม เราจะใช้ศาสตร์ สมัยใหม่อย่างไรโดยการบูรณาการหรือการจะประยุกต์ ต้องตั้งประเด็นก่อนว่าเราจะเปรียบเทียบว่า มาบูรณาการกันได้อย่างไรไหม วิธีการบูรณาการเราก็จะมีด้วยกัน ๒ แบบ คือ ๑. เอาพระพุทธศาสนา เราเป็นตัวตั้งแล้วเอาศาสตร์สมัยใหม่มาอธิบายพุทธศาสนา วิธีที่ ๒. คือศาสตร์สมัยใหม่ที่มีมันเป็น ประเด็นที่สังคมกำลังให้ความสนใจ ก็เอาตัวนี้เป็นตัวตั้งแล้วเราก็เอาพระพุทธศาสนาเราไปเสริมเพิ่ม ให้มีความสมบูรณ์ มากยิ่งขึ้น งานวิจัยที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพอีกประการ คือ วิธีการ เขาเรียก method หรือ methodology วิธีการได้มาซึ่งข้อมูลที่จะตอบโจทย์ ต้องเป็นวิธีการที่เชื่อถือได้ มันใจได้ คือพิสูจน์ได้ พระพุทธศาสนา เรียกว่า เอหิปัสสโก เรียกมาพิสูจน์ได้ วิธีการหาข้อมูลหาดีและเป็น ข้อมูล original ข้อมูลปฐมภูมิ ตรวจสอบได้แล้วสุดท้ายเลยผลงานงานวิจัยมีผล impact มีผลกระทบต่อสังคม คำว่ากระทบนี้ กระทบความรู้ของคนทำให้ความรู้ของคนเปลี่ยนไปจากที่เคยเชื่อสิ่งหนึ่ง ไปสู่อีกสิ่งหนึ่ง จากที่เคยประพฤติปฏิบัติอีกแบบหนึ่งไปสู่แบบหนึ่ง

๒.๒ การเขียนวิจัยให้มีประสิทธิภาพคือต้องมีการวางแผนงานที่ชัดเจน ประมวลผล งาน งานพุทธศาสนาอยู่ที่เราจะดึงประโยชน์จากคัมภีร์มาได้มากน้อยขนาดไหน เรียกว่าองค์ความรู้ ต้องศึกษาให้ละเอียดลึกซึ้งเราก็จะได้ข้อมูลที่ทำให้งานออกมามีประสิทธิภาพได้ ประสิทธิภาพมันจะ

พูดถึงกระบวนการทำวิจัยมันจะมีคู่กับประสิทธิภาพมันจะมีผลออกมาดี สำเร็จตามที่ตั้งเป้าไว้ ต้องบริหารงานวิจัยให้สำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดเรื่องเงินงบประมาณในการทำวิจัยก็ดีควรบริหารให้ดีรอบคอบ การทำวิจัยให้มีประสิทธิภาพก็คือต้องมีการวางแผนทำ P D C A ได้แก่ P ก็คือมีแผนแปรนในการทำวิจัยว่าเรามีระยะเวลา ๑ ปี เราก็ต้องวางแผนล่วงหน้าว่าอะไรเดือนไหน ๆ จะไปจบเดือนไหนจะเก็บข้อมูลตั้งแต่เมื่อไรถึงเมื่อไร การวิเคราะห์ข้อมูลตั้งแต่เมื่อไรถึงเมื่อไร แล้วเอาข้อมูลการเขียนวิเคราะห์มาเขียนรายงานตั้งแต่เมื่อไรถึงเมื่อไร แล้วจะส่งผลวิจัยตั้งแต่เมื่อไร D ก็คือ Do ลงมือทำตามแผน C ก็คือ Check ข้อดีข้อเสียข้อบกพร่องตรงตรวจสอบว่าเราได้มีข้อบกพร่องตรงไหนในการทำงาน A ก็คือ นำการวิเคราะห์ตรวจสอบนำไปแก้ไขเขาเรียกว่าทำตามวงจรคุณภาพ P D C A ต้องเป็นนักวิจัยที่ดีก็ต้องมันศึกษาหาข้อมูลต้องซื่อสัตย์ต่อความเป็นนักวิชาการมืออาชีพ การทำงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ คือหาข้อมูลเชิงลึก สัมภาษณ์เพิ่มเติมจัดสัมมนาโฟกัสกรู๊ปแล้วก็การเขียนภาษาไทยให้ดี ๆ คำว่าประสิทธิภาพมันต้องให้ความหมายประสิทธิภาพคือการทำวิจัยให้ได้ตามที่เราได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ด้วยการทำให้ดีทำข้อมูลคือค้นข้อมูลแหล่งที่เราบอกว่าเป็นปฐมภูมิเราต้องอ้างแหล่งปฐมภูมิที่มาให้ได้ อ้าง original ข้อมูลตามความเป็นจริงตามที่โดยไม่ไปใส่ไข่ตีไข่ให้มากนักมันก็นำไปสู่การต่อยอดนะวิชาการได้

๒.๓ การทำงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ คำว่าประสิทธิภาพ มันหมายถึงงานวิจัยทำแล้วมันมีประโยชน์ต่อสังคม สำคัญที่สุดคือจุดสตาร์ทต้องดีมีชัยไปแล้วครึ่ง ถ้าได้โจทย์ดีก็มักจะได้รับความรู้ใหม่ที่ดีแต่ถ้าไปได้โจทย์อย่างนั้น ๆ มันไม่น่าสนใจ มันเป็นสิ่งที่เขารู้กันแล้ว นอกจากจะโจทย์ดีแล้วการนำเสนอต้องดีด้วยต้องนำเสนอด้วยภาษาที่เรียบง่ายภาษาที่ระบบอ่านง่ายสละสลวย เขียนนำเสนอด้วยภาษาของตัวเองให้ตลอดทั้งเรื่องอ่านแล้วราบรื่นผู้อ่านๆแล้วเข้าใจง่าย งาม ภาษาغامภาษาง่าย และแฝงไปด้วยความลึกซึ้งทางวิชาการ เพราะฉะนั้นงานวิจัยจะมีเสน่ห์มีประสิทธิภาพทำให้คนอ่านรู้เรื่องหรือไม่มันอยู่ที่คนนำเสนอ ตัวอย่างคนที่เขียนดี ๆ มีเยอะมาก ตัวอย่างเช่น เช่น อาจารย์ สมภาร พรหมทา เขียนภาษาไทย ภาษาเชิงวรรณกรรม เอาเทคนิคการเขียนวรรณกรรมมาเขียนงานวิจัยภาษาสละสลวย เรียบง่าย ลึกซึ้ง และการลงพื้นที่ในมุมมองของอาจารย์เราต้องลงพื้นที่ดูแล้วก็ศึกษาข้อมูลที่จริงและก็ตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงที่สุดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและการทำวิจัยที่สามารถตอบโจทย์สังคมได้นำไปใช้ได้จริงถึงจะถือว่ามีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพตอนนี้ก็ต้องเป็นคนมีวินัยเพิ่มขึ้นคือความเป็นผู้มีวินัยจัดวินัยให้กับตนเองคืออาจจะต้องนอนให้น้อยต้องขยันมากยิ่งขึ้นคือทำเป็นกิจวัตรประจำวันว่าคืนนี้เราจะทำกี่หัวข้อก็ประเด็นต้องให้ได้ตามนั้นถ้าไม่ได้ก็จะไม่นอน จะต้องใช้ความเพียรขั้นสูง ไม่ผัดวันประกันพรุ่งถ้าไม่ทำอย่างนั้น จะ

บริหารเวลาไม่ได้ ประสิทธิภาพส่วนที่สองคือ “ทีมงาน” ทีมงานก็คือคนไหนที่พอเรามีข้อมูลมาเราก็ให้เขาพิมพ์ได้รวดเร็วยิ่งขึ้นและก็ให้นั้นพิมพ์ เราจะได้ไม่ต้องเสียเวลาในการพิมพ์ พอเราคิดออกปุ๊บเราจำได้ว่ามีหลักฐานอะไรตรงไหนเราก็ไปเก็บเอาข้อมูลตรงนั้นมาเลยและก็มาให้แผนกพิมพ์เขาพิมพ์คือความพยายามที่เราจะต้องทำให้ได้ ก็จะไม่ใช้เรื่องยากที่จะทำให้ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มกระบวนการตรวจสอบจากท่านผู้รู้มาพัฒนาแล้วการวิจัยของเราก็จะมีประสิทธิภาพได้มันจะลึกลับกันมีความเกี่ยวเนื่องกัน ข้อที่ ๑ ข้อที่ ๒ ที่นี้มาถึงข้อที่ ๓ เป็นโจทย์ใหญ่ คำว่าประสิทธิภาพในที่นี้คือสามารถทำแล้วสามารถนำไปตีพิมพ์ในวารสารข้างนอกก็ได้และประสิทธิภาพอีกอันหนึ่งก็มองว่าพอทำวิจัยออกมาแล้วมันมีผลคือ impact มีผลต่อผู้อ่านมีผลต่อองค์ความรู้ที่มันเกิดใหม่ที่ได้มุมมองใหม่ เรียกว่าสามารถนำมาสอนนำมาเผยแพร่ได้อีก

๒.๔ งานวิจัยที่ดีมีประสิทธิภาพด้วยต้องประกอบด้วยหลักฐานที่น่าเชื่อถือหลักฐานสนับสนุนที่เราไปเก็บมาต้องดีเชื่อถือได้ สองเหตุผลต้องดีหมายถึงเอาหลักฐานที่มีมาร้อยเรียงมาเชื่อมโยงให้เป็นเหตุเป็นผล เหตุผลดีหลักฐานดีเชื่อถือได้แล้วรูปแบบการนำเสนอคือการเขียนสำนวนการเขียนของผู้นำเสนอต้องให้ชวนน่าอ่านเป็นระเบียบเป็นลำดับเป็นขั้นตอนน่าอ่านเป็นภาษาดีอันนี้ก็จะทำให้เราเข้าใจในประเด็นที่เราทำได้ดีสุดท้ายแล้ว ถ้าได้ดี ๓ ดินะคือ ๑.เขียนดี ใช้ภาษาดี ๒.หลักฐานดี ๓. เหตุผลดี สุดท้ายคือการตอบคำถามการวิจัยได้นั้นคืองานวิจัยที่มีประสิทธิภาพ การให้มีประสิทธิภาพนี้ก็คือสามารถนำไปใช้ได้ อย่างเช่นทำเรื่องท่องเที่ยวถ้าเราจะให้มีประสิทธิภาพเราจะต้องทำให้ที่ตรงนั้นกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนของอำเภอต่อมาก็ของจังหวัด ก็คือพยายามที่จะโปรโมท สถานที่ตรงนั้นให้ได้เราก็จะคำนึงถึงประสิทธิภาพสามารถรับใช้สังคมได้จึงจะเรียกว่าวิจัยที่มีประสิทธิภาพ เรื่องของความน่าเชื่อถือก็สำคัญแล้วก็ตรงตามโจทย์วิจัยที่เราตั้งไว้เพราะคุณภาพคือคุณภาพทางวิชาการ ถ้าเทคนิคส่วนตัวก็จะเป็นเรื่องของกรรมฐาน ในเวลาที่เขียนงานก็ควรจะเป็นช่วงที่มรอาารมณเขียนงานต่อเนื่องกัน หากเขียนงานไปแล้วมีเรื่องติดขัดในการเขียนก็ต้องใช้วิธีปฏิบัติเข้ามาช่วยจะเป็นเรื่องการเดินจงกรม ส่วนใหญ่จะเน้นเรื่องการเดินมากกว่า เดินเพื่อเปลี่ยนอารมณ์แล้วก็ทบทวนความคิดตัวเองในลักษณะที่ก่อนที่จะเขียนงานตรงนั้นงานก็จะออกมามีคุณภาพ เริ่มแรกต้องพยายามตอบจุดประสงค์ให้กระชับเขียนให้ครบเขียนให้ชัดเจนให้กระชับเขียนให้คมเขียนให้ชัดเจนอย่าให้มันมีส่วนเกินมาก บางทีผู้วิจัยก็ไปขนข้อมูลออกมาใส่บางที่ไม่เกี่ยวข้องคือมันเกี่ยวข้องกับงานนั้นน้อยทำให้งานไม่มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพหรือว่าไม่มีประสิทธิภาพอยู่ที่ว่าเราจะดึงประโยชน์จากคัมภีร์มาได้มากน้อยขนาดไหน ความจริงสิ่งที่เรียกว่าองค์ความรู้จะต้องคิดไว้

อย่างหนึ่งว่ามันตอบโจทย์ที่เราคิดไว้ได้มากน้อยแค่ไหน ทำแล้วมันจะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนต่อสังคมหรือไม่

๒.๕ ประสิทธิภาพมันมองได้หลายอย่าง ประสิทธิภาพในแง่ทำงานให้สำเร็จตรงตามเวลาแล้วก็ให้เหมาะสมกับงบประมาณเวลาที่มีอยู่เขาเรียกว่าต้นทุนที่มีอยู่งานวิจัยที่มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงต้นทุน ต้นทุนเรื่องเป็นเวลา ต้นทุนทางด้านของเงินทุนวิจัย ต้นทุนทางด้านทรัพยากร นี่ก็คือต้นทุนทางการวิจัย แล้วอีกอย่างหนึ่งประสิทธิภาพเรามองที่ความสำเร็จของงานวิจัยที่ดีมีประสิทธิภาพน่าเชื่อถือเพราะฉะนั้นประสิทธิภาพของงานวิจัยต้องมองหลาย ๆ ด้าน เราถนัดเรามีความรู้ทางเรื่องไหน เรามีทีมที่เข้มแข็งพอไหม ถ้าเป็นหลักสอนทางพระพุทธศาสนาก็ควรจะอ้างจากพระไตรปิฎก เมื่ออ้างคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้วนี่มาแล้วทำให้งานมันมีประสิทธิภาพเราสามารถยืนยันได้ชัดเจนว่านี่คือแบบนี้ ตรงตามแนวพระพุทธศาสนา แล้วก็ประสิทธิภาพอันหนึ่งก็คือต้องตอบโจทย์การวิจัยให้ชัดเจนที่สุด จึงจะเรียกว่ามีประสิทธิภาพในทางวิชาการ อีกความหมายหนึ่งของงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพอาจจะต้องเคร่งครัดในระเบียบวิธีวิจัยพอสมควรอย่าไปทีกทัก การทีกทักแบบนี้มันทำให้ผู้วิจัยไม่เคร่งครัดในระเบียบวิธี พยายามเข้มงวดในระเบียบวิธีเหมือนกับนักวิทยาศาสตร์ที่เขาทดลองในห้องแล็บก็ต้องเข้มงวดในกระบวนการในการทดลองของเขา นักวิจัยก็ต้องเข้มงวดในกระบวนการการวิจัย ความต่อเนื่องในการทำงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพเป็นปัญหาหลัก ๆ ในการทำงานถ้าการทำงานไม่ต่อเนื่องงานก็จะไม่เป็นเอกภาพจะไม่เป็นชิ้นเดียวกันดังนั้นการทำงานที่มีประสิทธิภาพก็คือการทำงานที่ต่อเนื่องอย่างน้อยวันละนิดวันละหน่อยต่อเนื่องไปก็ดีขึ้นสม่ำเสมอในการทำงาน

ข้อที่ ๓ การขอทุนวิจัย

๓.๑ วิธีที่หนึ่ง ก็คือ เราต้องหาข้อมูลจากสถาบันวิจัยก่อนว่าเขาต้องการงานวิจัยแบบไหน แล้วมีประเด็นหัวข้อไหนที่เขาจะให้ทุน เราก็ไปหาหัวข้อนั้นเรื่องนั้นเพื่อที่จะส่งเสนอสถาบันงานวิจัยเป็นหัวข้อถ้ามันจะตรงตามที่เขาต้องการนี้ เขาก็จะให้ทุนเรา การเตรียมหาข้อมูลไปก่อนแล้วในระดับหนึ่งถ้ามีข้อมูลอ้างอิงเพียงพองานจะออกมาดีการลงพื้นที่ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ต้องทำกำหนดทิศทางไว้แล้วว่าจะเดินไปอย่างไรการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การทดลอง ถ้าไม่มีการทดลองก็จะกลายเป็นว่างงานขึ้นนี่เป็นแค่ทฤษฎี การเขียนวิจัยให้ได้ทุน ง่าย ๆ คือ โจทย์ คำว่าทุนในที่นี้หมายถึงทุนของใคร ถ้าข้างนอกของ วช. ก็คือ ต้องไปเอาปัญหาหรือโจทย์ของ วช. มาว่าเขาต้องการเรื่องอะไร สมมติว่าเขาต้องการงานวิจัยที่จะตอบปัญหาสิ่งแวดล้อม หรือยาเสพติด เราก็ต้องเขียน

ให้ตอบโจทย์นี้ให้ได้เขียนให้ตอบโจทย์ของที่มาของคุณ สมมติว่าท่านอาจารย์ ว. ท่านอยากให้พวกเรา อาจารย์ ว. ก็อยากให้จับประเด็นเรื่องใหญ่ ๆ เช่น เรื่องสิ่งแวดล้อม เรื่องของยาเสพติด การค้ามนุษย์ ไม่ใช่เราจะไปแก้ทั้งโลกนะ เพียงแต่ว่าเราก็ต้องมีพื้นที่ของเราที่มีลักษณะเฉพาะ อีกประเด็นคือ เขียนให้ตรงกับผู้ให้ทุน ตรงทั้งใจเราและตรงใจเขา คือเราต้องดูทิศทางของผู้ให้ทุน เราก็เสนอ งานวิจัยไปตามที่เขาต้องการ หรือเขาอาจจะไม่ต้องการหรือต้องการก็ได้ แต่งานของเรามันทำทนาย โจทย์ของสังคมอยู่ตอนนี้ เขาก็จะให้ทุนเรียกว่างานวิจัยเรื่องนั้นตอบโจทย์สังคม

๓.๒ การเขียนวิจัยให้ได้ทุนคือควรเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ตัวเองสนใจแล้วหนึ่ง สองเป็นเรื่อง ที่ตัวเองมีข้อมูลมากพอในระดับหนึ่ง มีความฉันทะ เบื้องต้นเราต้องดูว่าเราสนใจประเด็นไหนกับการให้ทุนแต่ละสถาบันก็ต้องมีความสนใจแตกต่างกันไปเราก็ต้องดูว่าตอนนี้เราสนใจเรื่องอะไร เราก็ต้องหาโจทย์ที่จะศึกษาเรื่องนี้เพื่อว่าจะได้ทุนในสถาบันนี้ ศึกษาดูก่อนว่าข้อมูลนี้เราทำได้ไหม งานวิจัยที่มีคุณภาพหรืองานเอกสารประกอบปัจจุบันเน้นในเรื่องลงภาคสนามอย่างที่มีแบบสัมภาษณ์ หรือใช้แบบสอบถาม ตัวผู้วิจัยต้องลงไปคลุกคลีอยู่ด้วย ลงไปสังเกตการณ์เพื่อจะได้ข้อมูลที่แท้จริง อันนี้เราต้องมีการวางแผนเรื่องของเวลาเป็นสำคัญมากกว่าช่วงไหนเวลาไหนและกลุ่มเป้าหมายที่เราจะลงภาคสนามเราก็ต้องพยายามทำให้ได้ไม่อย่างนั้นถ้าไม่ได้อย่างที่คิด เราก็จะเลยเวลาไป พอเลยเวลา เราก็ต้องไปยื่นขยายเวลา เราต้องสำรวจสถานที่ที่เราจะให้ทุนนั้น เช่น วช. หรือ สถาบันวิจัยแห่งชาติ สกว. หรือสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ของเราจะให้ทุนในช่วงไหนเขาประกาศรับสมัครเมื่อไรเราต้อง ดูหัวข้อและประเด็นหรือยุทธศาสตร์ที่เขาต้องการ ดูว่าเรานัดในประเด็นไหนด้วย อย่างเช่น เราไป ทำเชิงสถิติ เราก็จะไม่รอด เรานัดเชิงเอกสารคุณภาพแบบนี้เราก็ลงภาคสนามสัมภาษณ์หรือ สังเกตการณ์ก็มีโอกาสได้ทุนสูง การทำวิจัยให้ได้ทุน เลือกเรื่องที่น่าสนใจและเรื่องนั้นสามารถที่จะ นำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาในชุมชนและในทางสังคมถ้างานวิจัยในลักษณะแบบนี้ก็จะได้ทุน เกี่ยวกับเศรษฐกิจ คือชุมชนสามารถนำไปใช้พัฒนาเศรษฐกิจได้ ต้องรู้ว่าผู้ที่เราให้ทุนมาเขาอยากได้ อะไรอย่างเช่นถ้า วช. เขาต้องการให้เราตอบโจทย์อย่างเช่นเรื่องสิ่งแวดล้อม เรื่องของสมาคม อาเซียน เรื่องของยาเสพติดแบบนี้ เราก็มองว่าเรานัดอะไรมากที่สุด

๓.๓ การทำวิจัยที่จะให้ได้ทุน ก็ไม่ยากคือต้องถามเจ้าของทุน ต้องทำให้ตอบโจทย์ เจ้าของทุน ทุนบางอย่างไม่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า เป็นทุนอิสระอย่างนี้ก็เขียนให้ดี เขียนให้ดีก็ได้ทุน ๒. ทุนที่เขากำหนดหัวข้อมาก็ต้องเขียนให้ได้ตามที่เจ้าของทุนเขาอยากจะให้และแม้จะตรงกับที่เขาจะ ให้แต่มันเขียนไม่ดีมันก็ได้เราต้องหาหัวข้อที่มันทำทนายหัวข้อวิจัยต้อง Challenge ทำทนายปัญหา ที่มันเกิดขึ้นทำทนายความรู้เก่าๆ ที่เราเชื่อกันว่ามันถูก ว่ามันทำทนาย ทำเสร็จแล้วมีประโยชน์ต่อสังคม

ไปใช้งานได้ อีกวิธีในการเขียนวิจัยให้ได้ทุนเราจะต้องดูแผนพัฒนาเศรษฐกิจว่าทางรัฐบาลต้องการให้ประเทศพัฒนาไปในทางใดเราก็มาเขียนงานวิจัยเพื่อจะให้นำไปใช้ได้จริงและตอบโจทย์ประเทศประมาณนี้ ทางบ้านเมืองทางรัฐบาลเขาให้ความสนใจอะไร เช่นสนใจการท่องเที่ยว สนใจเรื่องการศึกษา สนใจเรื่องกีฬา ปีหนึ่งนี้จะทำวิจัยอยู่สองเรื่อง แต่ว่าทุกปีจะมีปีละเรื่อง บางปีก็ทำสองเรื่อง การทำวิจัยให้ได้ทุนต้องเป็นเรื่องที่เราสนใจเป็นพิเศษ มีข้อมูลในระดับหนึ่ง ถึงว่าเราจะไม่มีข้อมูลแต่ถ้าเรามีความสนใจมากเพียงพอเราจะมีความสุขในงานที่ทำ และเราจะทำด้วยความสนุกและมีความสุขในตรงจะทำให้เราทุ่มเทกับงานที่เราทำตรงนั้นได้มากยิ่งขึ้น งานเราก็ออกมาน่าพอใจแหล่งที่ให้ทุนมาก็เป็นที่พอใจฉะนั้นต้องดูด้วยว่าผู้ให้แหล่งทุนนั้นต้องการงานในรูปแบบไหนเราก็จะทำงานในลักษณะแบบนั้นให้คล้ายตามได้ คือตอนนี้เราพยายามติดตามสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เขาจะให้ทุนแก่บัณฑิตอยู่แล้วที่ทุน แล้วเราก็เขียนโครงการวิจัยไปเสนอโดยบางที่ก็อาจจะผ่านคณะบัณฑิตของเรา ถ้าเราจะไปเสนอทุนข้างนอกเราก็ต้องเหนื่อยหน่อย เราก็ต้องติดตามข่าวทางอินเทอร์เน็ตของ วช. เราก็ต้องสมัครไปในตามเวลาของเขาและก็รีบส่งเรื่องให้ตรงประเด็นยุทธศาสตร์ของเขาและก็รอการตอบรับของเขาถ้าได้ทุนเขาก็จะเสนอให้เราปรับหัวข้อหรือแก้ไข ถ้าไม่ได้เขาก็จะแจ้งมาว่า ไม่ได้ ตอนนี้เขามีทุนสนับสนุนหลาย ๆ แห่ง หลัก ๆ ก็คืองานที่ทำแล้วมันมี impact เอาไปใช้ประโยชน์อะไรบ้าง เราจะดูว่า Input อะไร process คืออะไร output คืออะไร ตัวสุดท้ายคือตัว impact ผลที่ได้จากการวิจัยมันจะเอาไปใช้ในการเรียนการสอนได้ไหม

๓.๔ การทำวิจัยที่จะให้ได้ทุนมีวิธีแบบไหน คือต้องทำให้เข้ากับผู้ที่เขาให้ทุนอยากได้ทุนเขาก็ต้องทำวิจัยให้สอดคล้องคือ มันมีสองประเภทคือ ๑. ทุนที่กำหนดไว้ว่าเขาจะให้ทำแบบไหน ๒. ทุนกลาง ๆ ที่เขาไม่ได้กำหนด วิธีที่จะทำให้ได้ทุนคือทำให้สอดคล้องกับนโยบายผู้ที่เขาจะให้ทุน อย่างเช่นเขาต้องการให้เราทำวิจัยเกษตรอินทรีย์เราก็ต้องหาหัวข้อวิจัยที่จะเกี่ยวกับเรื่องนี้ที่น่าสนใจ แล้วก็เสนอไปเขาก็จะให้ทุน หรือเขาต้องการที่จะแก้ปัญหาความขัดแย้งเราก็ต้องทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ตัว impact มันเป็นตัวกำหนดว่าเราจะได้เงินหรือไม่ได้เงิน บางทีความสามารถที่จะทำวิจัยไม่ใช่เรื่องหลักที่จะพิจารณาเพราะว่ามันเป็นแนวโน้มสำหรับผู้ให้ทุนเขาจะทำแบบนี้ เจ้าของทุนบางคนก็ประสงค์ว่าอยากให้นำพุทธธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน เมื่อได้ความประสงค์ของเจ้าของทุนแบบนี้ก็ต้องตอบวัตถุประสงค์ของเขาให้ได้ งานวิจัยบางอย่างอาจมุ่งไปที่การแสวงหาความรู้แสวงหาแนวทางใหม่แนวคิดใหม่ อันนี้เรียกว่าวิจัยเพื่อหาความถูกต้องในเรื่องนั้น ๆ นี่มันก็อาจจะดูวัตถุประสงค์ดูเจตนาของของผู้ให้ทุนเขาไปทางไหน เราก็เสนอโครงการวิจัยไปเราต้องทำตามที่เขามีความจำเป็นตอบวัตถุประสงค์ของเขาให้ได้ตอบความต้องการของเขาให้ได้ เมื่อได้มาแล้วก็พยายามไม่

ทั้ง ปัญหาคือทำคนเดียวงานวิจัยเรื่องเอกสารมันก็ช้าแล้วก็ส่งไม่ค่อยทันส่งไปเราก็บอกว่ามันขาดตรงนั้น ๆ เขาก็ให้เพิ่มแต่ก็ยังไม่เสร็จ บางทีเราภาระงานมากงานสอนต้องเตรียมการสอน งานอ่านวิทยานิพนธ์ การเข้ากลุ่มประชากรแล้วไม่มีทีมงานในการลงพื้นที่นี่ก็เป็นปัญหา ศึกษาว่าคนที่จะให้ทุนเราเขาต้องการให้เราทำไปในทางทิศไหนกัน เราก็มาดูว่าเราทำได้ไหม หนักไหม และต้องทำให้เสร็จตามเวลาที่เขากำหนดด้วย

๓.๕ การที่คนเข้าให้ทุนนั้นมันมี ๒ แบบหนึ่งให้ทุน ๑ ทุนแบบอิสระ ๒ การให้ทุนแบบมีเป้าหมาย ถ้าเขาให้ทุนแบบมีเป้าหมายเขากำหนดเอาไว้แล้วว่าเราจะเอาแบบนี้ไปในแนวทางนี้เราต้องออกแบบวิจัยตอบสนองในสิ่งที่เขาต้องการมาให้ได้ถ้ามันออกแบบและตอบสนองในสิ่งที่เขาต้องการมาได้และเขาดูแล้วมันมีประโยชน์สามารถตอบโจทย์ของเขาได้อย่างนั้นเขาก็ให้ทุนเรา และอีกอย่างถ้าเขาไม่กำหนดไว้เราก็ต้องทำให้มันมีประโยชน์ ในทางวิชาการแก้ปัญหาสังคมได้แก้ปัญหาทางวิชาการได้ เขาจะดูอยู่ impact ในเรื่องของ input process out put สำคัญ และในกระบวนการทั้งหมดนี้ IPOI ต้องดูให้ชัดเมื่อ เมื่อชัดแล้วก็ไปดูไปว่าสิ่งที่งานวิจัยนี้จะให้ได้ก็คือผลที่ได้มันจะนำไปทำอะไรได้บ้างถ้ามันเป็นเรื่องของ การเพิ่มผลผลิต เป็นเรื่องของ การสร้างนวัตกรรม เป็นเรื่องของ การแก้ปัญหาซึ่งมันยังแก้ไม่ได้ก็จะทำให้งานวิจัยของเราได้รับทุน เชื่อได้ว่าผู้ที่จ่ายเงินต้องได้ประโยชน์ อันดับแรกก็คือเลือกเรื่องที่จะตอบโจทย์สังคมได้เป็นประเด็นที่เขากำลังถกเถียงกันอยู่หากเลือกเรื่องเหล่านี้ก็จะทำให้เรื่องของเรามีความน่าสนใจโดดเด่นและก็มีแรงดึงดูดทำให้จะทำการขอทุนได้ในระดับที่ดีพอ การเลือกเรื่องบางที่ต้องดูว่าในปัจจุบันบ้างดูว่าช่วงนี้มีข่าวสารบ้านเมืองที่เขาเป็นประเด็นบางอย่างเขาเป็นที่ร้อนแรง หากทำเรื่องเหล่านี้แล้วนำแนวคิดทางพระพุทธศาสนาไปตอบได้ เรื่องพวกนี้ก็สามารถที่จะทำให้ได้รับทุนจากงานวิจัยได้อย่างชัดเจน เราต้องดูว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจในแต่ละฉบับเขาต้องการพัฒนาอะไรเมื่อเราดูแผนพัฒนาเศรษฐกิจแล้วเราก็มาดูในปัจจุบันมันมีเรื่องอะไรน่าสนใจแล้วเราก็ลองมาเล่นเรื่องนั้นหรือไม่ก็ทำวิจัยที่มันเป็นรายได้หลักของประเทศ เช่นการท่องเที่ยว การทำการท่องเที่ยวทำให้เกิดเป็นผู้ชำนาญเมื่อเป็นผู้ชำนาญเวลาเขียนงานวิจัยก็จะได้ทุนเป็นประจำเรามองต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำออกว่าเราจะขอทุนอย่างไร

ข้อที่ ๔ ปัญหาที่พบในการทำวิจัย

๔.๑ เขียนไม่ทัน ไม่มีเวลา ปัญหาก็คือไม่อยากเขียน ข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูล หรือคนให้ข้อมูลการเขียนงานวิจัยที่ไม่ต่อเนื่องอันดับแรกครูบาอาจารย์จะต้องมีระเบียบวินัยในตัวเองว่า

จะต้องทำงานวิจัยให้เสร็จตามปีงบประมาณของสัญญาอันหนึ่ง ปัญหาคือเขียนแล้วไม่ตอบโจทย์ ประการที่สอง ถ้าแก้ปัญหาดังนี้ไม่ได้ก็ควรที่จะมีทีมมาช่วย เหมือนกับว่ามาวางแผนว่าข้อมูลอย่างนี้ ใครจะมาช่วย เพราะว่าครูป้าอาจารย์ก็ติดงานภาระการเรียนการสอนก็ต้องมีทีม ปัญหาที่พบบ่อยที่สุดอีกข้อก็คือการคัดลอกงานคนอื่นเขาโดยไม่รู้ตัวหรือรู้ตัวก็ตาม Coppy ตัดต่อ ทักชะการเขียน มีน้อย อันนี้เป็นปัญหาใหญ่ๆไม่สามารถเขียนให้เป็นตัวของตัวเองได้ ซ้ำซ้อนไปซ้ำซ้อนมา เอางานคนนั้นมาวางเป็นขนมชั้นเป็นปัญหาใหญ่สุด มาจากการอ่านน้อย ความคิดก็น้อย ก็ไม่รู้จะเขียนอะไร ลงไป เพราะฉะนั้นทักชะการอ่านและการเขียนต้องมาคู่กัน

๔.๒ ปัญหาที่พบการเขียนงานไม่ต่อเนื่อง ผู้ทำวิจัยมีภารกิจหลายอย่าง งานเอกสารที่เราติดต่อกับหน่วยงานมีเขาให้ทุนเราบางทีก็ล่าช้า บางทีก็ตกหล่น บางทีไม่เป็นไปตามที่เราคาดการณ์ไว้ ส่งไปสองเดือนสามเดือนเขาก็ยังไม่แจ้งมาว่าจะให้เราไปนำเสนองานเมื่อไรเดี๋ยวนี้บางทีสถาบันเขาก็มีปัญหาเรื่องเวลาที่จะส่งผลกับที่เราวางแผนเอาไว้ ที่สำคัญอีกประการหลักคือที่วางแผนไปแล้วเราก็ไม่สามารถทำตามที่เราวางแผนไว้ได้ บางทีงานเอกสารข้อมูลมันตัน เขียนไม่ออก ไม่รู้จะเขียนประเด็นไหน ต่อ บทที่ ๑ เราเขียนไว้แบบนี้ แต่พอเราไปหาข้อมูลมันไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ บางทีเราไปปรึกษาที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญ เขาก็ยังไม่มีเวลาให้เราที่จะสิ้นเปลืองเวลากับตรงนี้ พอสมควรเหมือนกัน ก็ต้องหาวิธีกันใหม่ อีกปัญหาที่พบในงานวิจัยคือเรื่องเวลาเนื่องจากเป็นอาจารย์ภาระงานของอาจารย์ก็เยอะขึ้นทั้งสอนทั้งการจัดสัมมนาเตรียมการสอน ทั้งเรื่องการทำ มคอ. เรื่องประกันคุณภาพ ทั้งเรื่องประชุมก็เลยทำให้การทำวิจัยไม่ปะติดปะต่อกันนี่คือปัญหาเรื่องเวลา มองว่าปัญหาที่เจอเป็นปัญหาในเชิงวิชาการหรือเป็นปัญหาส่วนตัว ถ้าเชิงวิชาการอาจารย์ก็ต้องเข้าหาถามท่านผู้รู้ อย่างเช่นถ้าไปติดขัดว่าข้อความหรือประเด็นนี้คำสอนนี้ ถ้าเป็นปัญหาส่วนตัวก็ต้องมองว่าสาเหตุอยู่ที่อะไรส่วนมากงานวิจัยก็มีทั้งสองอย่าง บางทีปัญหาส่วนตัวก็มาจากตัวเองคือไม่ได้ทำตามขั้นตอนจะต้องสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัยขึ้นมา

๔.๓ ปัญหาที่พบคือ ส่วนใหญ่เรื่องเวลา เราอยากจะทำให้มันดีแต่เวลามีจำกัด อาจจะเป็นปัญหาของเราจะจัดการปัญหาไม่ดี เรื่องข้อมูลเรื่องอะไรไม่ค่อยมีปัญหา เรื่องบริหารเวลาน้อย เวลาไม่เพียงพอปัญหาใหญ่ ๆ ปัญหาคือเวลาที่มีจำกัดเพราะว่ามีงานสอนด้านอื่นเพิ่มเติม บางทีก็มีเรื่องสุขภาพ บางทีมันไม่ได้แน่นอน เราไม่ได้ว่าแข็งแรง มีเรี่ยวแรงสุขภาพดีทุกวัน บางทีไปทำอย่างอื่นมา เราก็เหนื่อยมันก็เป็นไข้ไม่สบายต้องไปโรงพยาบาล บางทีมีงานเร่งด่วนสำคัญกว่าแทรกเข้ามา เราก็จะห่วงแต่ทำวิจัยไม่ได้ เราก็ต้องไปทำงานที่มันเร่งด่วนและที่สำคัญที่สุดอย่างเช่นมีประชุม มีประกันคุณภาพการศึกษาแบบนี้ เขามีการพัฒนาทั้งเราที่ต้องไปงานที่มันสำคัญกว่าเร่งด่วน เอกสาร

ที่เราอยากได้มันน้อยบางทีก็หาไม่พบ และอีกอย่างหนึ่งคือเวลาที่จะเขียนมันกระทบกับการที่มีภารกิจอื่น ๆ ทำหลายอย่าง ก็เลยมีเวลาทำงานวิจัยน้อย ปัญหาที่คิดคบมันก็ไม่ต่อเนื่อง เพราะฉะนั้นมันก็เลยเป็นปัญหาที่ไม่รู้จะแก้อย่างไร ทางมหาวิทยาลัยก็มีงานตามพันธกิจจึงไม่สามารถทำงานวิจัย ปัญหาก็คือการแบ่งเวลาให้งานวิจัยอาจจะมีน้อยหรือไม่ต่อเนื่อง กลายเป็นดินพอกหางหมู ทำให้งานวิจัยไม่สามารถสำเร็จลุล่วงได้

๔.๔ ปัญหาที่พบในการทำวิจัยและวิธีแก้ปัญหา คืองานวิจัยที่ทำไปแล้วมันไม่ค่อยมีประโยชน์มันอาจจะมาจากโจทย์วิจัยมันไม่ดี โจทย์วิจัยมันไม่ดีไม่ได้นำไปสู่การพัฒนาสังคมการแก้ปัญหาของสังคม สองที่มันไม่ดีคือโจทย์มันดีแต่วิธีการตอบโจทย์มันไม่ดี วิธีการตอบโจทย์คือมันไม่เหมาะสมกับการตอบโจทย์คือวิธีการดำเนินการวิจัยมันไม่เหมาะสม หรือสามโจทย์ดีวิธีการดีแต่คนทำไปเก็บข้อมูลไปทำมันไม่ดีไม่น่าเชื่อถือทำบกพร่องมาไม่สมบูรณ์อันนี้ก็จะปัญหาสุดท้ายแล้วเราก็จะได้ข้อสรุปของงานวิจัยที่มันบกพร่อง ถ้าจะทำวิจัยให้มันดีก็ต้องหาโจทย์ให้มันดีวิธีการดำเนินการวิจัยต้องสอดคล้องกับโจทย์แล้วผู้ทำวิจัยต้องมีความรอบคอบระมัดระวังเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยและน่าเชื่อถือ ปัญหาที่พบตอนนี้คือการทำวิจัยไปแล้วมันไม่เชื่อมโยงไม่ต่อเนื่องกันมันได้อีกประเด็นหนึ่งมันแตกต่างจากวัตถุประสงค์ที่เราตั้งเอาไว้วิธีแก้ปัญหาก็คืออาจจะต้องไปปรับวัตถุประสงค์เพื่อให้มันสอดคล้องกับเนื้อหาที่มีอยู่จึงจะทำให้เราทันเวลาในการทำวิจัยเพื่อให้งานเสร็จทันเวลาที่กำหนดไว้ ปัญหาส่วนหนึ่งของอาจารย์เรามาหลายเรื่องเดี๋ยวก็มีคนให้ทำนั่นเดี๋ยวก็มีคนให้ทำนี้ เรื่องเวลาเราอาจจะต้องหารอต่อเรื่องเวลาอย่างน้อย ๒-๓ วัน เช่นช่วงนักเรียนสอบเสร็จหรือช่วงวัน holiday วันธรรมสวนะวันปิดช่วงเทศกาลนั้นะช่วงนี้มันจะมีเวลาต่อเนื่อง บางทีตำราหายากเพราะฉะนั้นต้องไปหาซื้อหาหลาย ๆ ร้านแล้วก็เรื่องของผู้เชี่ยวชาญคนนี้เขามีภาระเยอะให้เวลากับเรายากก็เปลี่ยนคนหาคนใหม่ การจัดสรรเวลาก็ต้องตั้งวงไว้ว่ามันทำมาเนี่ยมันกำหนดเวลาตั้งใจพร้อมที่จะทำ ทุกงานก็สำคัญหมด งานนี้ก็สำคัญต้องทำให้เสร็จทั้งเวลาและเรื่องข้อมูลเป็นปัญหาที่สำคัญ

๔.๕ ปัญหาที่เรื่องการบริหารจัดการ ปัญหาเรื่องคุณภาพ การบริหารจัดการคือเรื่องของการไม่ตรงเวลา อย่างเช่น การทำงานเสร็จไม่ทันเวลานี้คือปัญหาอีกอย่างหนึ่งคือเรื่องคุณภาพงานวิจัยโจทย์ดี ๆ แต่ตอบโจทย์แล้วไม่ได้ดี มันไม่น่าเชื่อถือมันเบาไม่มีน้ำหนัก การทำงานวิจัยโจทย์ต้องดีขึ้นอยู่กับวิเคราะห์ข้อมูลแล้วให้ความรู้ใหม่ตอบใหม่ให้แนวทางการเลือกใหม่ ๆ ต้องเป็นงานที่มีนวัตกรรมทางด้านความรู้ใหม่ คุณภาพของงานวิจัย

ข้อที่ ๕ วิธีแก้ปัญหาในการทำวิจัย

๕.๑ วิธีแก้การเขียนวิจัยให้ทันคือ อันดับแรกครูบาอาจารย์จะต้องมีระเบียบวินัยในตัวเองว่าจะต้องทำงานวิจัยให้เสร็จตามปีงบประมาณของสัญญาอันหนึ่ง ประการที่สอง ถ้าแก้ปัญหาตรงนี้ไม่ได้ก็ควรที่จะมีทีมมาช่วย เหมือนกับว่ามาวางแผนว่าข้อมูลอย่างไรใครจะมาช่วย เพราะว่าครูบาอาจารย์ก็ติดงานภาระการเรียนการสอนก็ต้องมีทีมจะต้องวางแผนเดือนนี้เดือนนั้นได้เท่านั้นเท่านั้นต้องสละช่วงงานที่ทำ ช่วงนั้นอาจจะใช้เวลาทำงานสักนิด อาจจะต้องเร่งให้ทันตามกำหนดงาน ให้ถึงเป้าหมาย เราก็ต้องสร้างพลังสร้างแรงบันดาลใจ ที่นี้เราจะต้องท่องว่าเราจะต้องเขียนงานวิจัย ท่องไว้อยู่เรื่อยให้ตนเองขยันก่อนที่จะเขียนเราจะสร้างพลังโดยระลึกถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ว่า บัดนี้เราจะลงมือเขียนแล้วให้เราพลัง เพื่อที่จะไม่ให้มันซีเกียจ จะเขียนเมื่อ ๆ ข้อมูลมันร้อน ถ้าไม่ร้อนมันจะซีเกียจ คือพิมพ์ไว้ก่อน พิมพ์ไว้แล้วค่อยดูค่อยมาวิเคราะห์ กลัวว่าข้อมูลจะหายไป และยามใดที่คิดได้ก็จะรีบเขียนไว้ งานวิจัยบางอย่างต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัว บางที่เราหาข้อมูลตรงนั้นไม่ได้ แต่ถ้าไม่ทันก็คือ ขอยกเวลาเป็นสองเดือน สามเดือน แบบนี้ ถ้าไม่ทันอีกเราก็ขอยกเวลาอีก ถ้าเขาไม่ให้เราก็มีทางเดียวคือต้องลุยให้เสร็จ เทคนิคที่สามารถนำไปใช้ได้คือนั่งอาสนะเดียวถือธูปตั้งอาสนะเดียวเขียนให้เสร็จเป็นเรื่อง ๆ ไป ถ้าไม่เสร็จไม่ลุก อย่าพยายามเขียนไปหาข้อมูลไปมันจะทำให้เรามีปัญหาเนื่องจากข้อมูลเราไม่ชัดเจน ช่วงที่เราเริ่มโครงการเราก็จะมองๆ ดู ว่าจะมีข้อมูลอะไรสามารถเป็นประโยชน์ได้บ้างเก็บข้อมูลไว้แล้วนำมาจัดเรียงให้ชัด อีกวิธีในการแก้ปัญหางานวิจัยคือต้องเป็นภาษาของผู้เขียน ภาษาเป็นของสไตล์ของใครของมัน ภาษามันเป็นตัวสื่อจินตนาการ และถ้าคนใช้ภาษาเป็นมันจะสื่อความคิดที่อยู่ในหัวสมองของตัวเองได้ ภาษามันจะเป็นกระจกที่จะสะท้อนความคิดในหัวของคุณว่าคุณคิดอะไร มากกว่าที่จะสะท้อนว่าคุณไปเอามาจากไหนบ้าง สะท้อนความคิด idea ความคิดสร้างสรรค์

๕.๒ วิธีแก้ปัญหาที่ดีคือเราต้องมีผู้ช่วยวิจัยคือมีผู้ช่วยตัวเราเองก็ทำเป็นหลักแล้วก็ต้องมีผู้ช่วยอย่างเช่นเราเป็นผู้บริหารเราไม่สามารถออกไปภาคสนามได้เราก็ต้องให้ผู้ช่วย เราก็กำหนดประเด็นอะไรต่าง ๆ ให้เขาสัมภาษณ์ช่วย เราวิเคราะห์ข้อมูลช่วย เขาเรียกว่าต้องบริหารงานวิจัยด้วยให้บรรลุเป้าหมายได้ทันเวลา ผู้วิจัยจะต้องมีผู้ช่วยวิจัยมีผู้ช่วยพิมพ์และเวลาลงภาคสนามก็ต้องสังเกตการณ์ต้องมีทีมถ่ายภาพบันทึกแล้วก็นำมาถอดความ แล้วก็วิเคราะห์ออกมาเป็นหน้าที่ของนักวิจัยแบบนี้จะต้องมีทีมอย่างน้อยสัก ๔ ท่าน ปัญหาที่พบในงานวิจัยบางที่ต้องไปหาที่ปรึกษา

ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญในด้านนี้ วิธีแก้ปัญหาอีกข้อคือเขียนงานวิจัยทุกวันหลังจากเลิกงานประจำแล้ว

๕.๓ ต้องกำหนดระยะเวลาของตัวเองให้ชัดเจนมากขึ้นเช่นช่วงเวลานี้เวลานั้นต้องทำอะไร จะจัดการงานในช่วงเวลาไหนให้มันลงตัว ฉะนั้นที่สำคัญที่สุดคือเรื่องของการบริหารเวลา Management ในเรื่องของเวลาให้ลงตัวถ้าเราควบคุมเวลาได้งานก็จะออกมาตรงตามเงื่อนไขตาม กำหนดเวลางานที่ต้องการได้ วิธีการแก้ไขคือรีบเร่งทำในตอนนี้ทิ้งงานอื่นไปถ้าเราสามารถจะเอา ช่องว่างตรงนี้มาเป็นประโยชน์ในการทำวิจัย การแก้ไขปัญหาเรื่องเวลาไม่พอก็จะผ่อนคลายไปได้แต่ไม่ ทั้งหมด

๕.๔ วิธีแก้ปัญหาก็คือในเชิงนโยบายทางคนบติหรือผู้บริหารก็พยายามที่จะติดตามกับ สถาบันวิจัยก็จะมีหนังสือมาติดตามความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ ก็คงต้องทำให้ดีขึ้นสำหรับผู้วิจัยเองก็ ต้องมีวินัยสำหรับในการทำงานเพราะว่าต้องเล็งถึงผลว่าถ้างานวิจัยเราช้าผลที่จะเกิดขึ้นนอกจาก ส่งผลกระทบต่อผู้วิจัยเองก็คือดินพอกหางหมูแล้วผลของการวิจัยนี้มันจะล่าช้าคือไม่สามารถที่จะ นำเอาไปใช้ได้พอทำเสร็จแล้วเหมือนกับเสร็จแล้วเขาหิ้งมันก็เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้วิจัยต้องเร่ง ตอนเย็น ตอนนี้เริ่มมีเวลาว่างอาจจะใช้ช่วงหกโมงเย็นถึงประมาณสักห้าทุ่มในการเขียนงานก็จะได้หลายหน้า จำนวนก็จะได้มากหน่อย ฉะนั้นตอนนี้ในตอนนี้ถ้ามีเวลาในลักษณะนี้มันใจได้เลยว่าไม่เกินสอง เดือนก็เสร็จเพราะส่วนใหญ่คือมีข้อมูลแล้วเตรียมข้อมูลเตรียมงานไว้ในระดับหนึ่งแล้ว วิธีการที่จะ เขียนให้จบเป็นเรื่องยากเวลาอาจจะต้องเริ่มจากในเวลาในปีหนึ่งเรามีอะไรบางอย่างเช่น ช่วงรอยต่อ ของการปิดภาคเรียน ช่วงวันนักชัตฤกษ์ก็ลองดูอาจจะใช้ช่วงนี้หรืออันต่อมาเราอาจจะต้องหลบไปสัก อาทิตย์หนึ่งเพื่อไปเคลียร์งานเหมือนกันนะแล้วก็ ลด ละ เลิก พวกโซเชียลมีเดีย ก็ต้องมีการบริหารจัดการ สรรเวลาให้ดีขึ้น วิธีแก้ก็อีกประการก็คือต้องมีทีมงานแบ่งไป แต่ละหน้าที่ ฝ่ายค้นข้อมูล ฝ่ายลง พื้นที่เก็บข้อมูล ฝ่ายเรียบเรียงข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปงานถึงจะออกมาทันเวลาและออกมาดี ได้

ภาคผนวก: รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

การจัดการความรู้เรื่อง การทำวิจัยที่มีประสิทธิภาพในครั้งนี้ มีผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมและให้สัมภาษณ์รวม ๑๐ รูป/คน มีรายนามดังนี้

๑. พระมหาสมบรูณ์ วุฑฒิกโร, ดร. (คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย)
๒. พระมหาภุชณะ ตรุโณ, ผศ.ดร.
๓. พระมหาพรชัย สิริวิโร, ดร.
๔. พระมหาทวิ มหาปญโญ, ผศ. ดร.
๕. พระมหาอดิเดช สติวิโร, ดร.
๖. ผศ.ดร.แม่ชีภุชณา รักษาโณม
๗. รศ.ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิต
๘. ผศ.ดร. ประพันธ์ ศุภษร
๙. ดร.บุญเลิศ ไอรุสสุ
๑๐. ผศ.รังษี สุทนต์